

خطر سقوط مهندسان مشاور

تعریف نرخ دستوری تعرفه‌ها برای حق‌الزحمه

با عنایت به تورم فزاینده و افزایش دستمزدها، تعرفه‌های تعریف شده برای مهندسان مشاور هیچگونه تطابقی با واقعیت دستمزدها نداشته، فلذا مهندسان مشاور را با چالش‌های جدی روبرو کرده است که در ادامه به آن اشاره خواهد شد؛ از طرفی با بخشنامه حق‌الزحمه خدمات نظارت به شماره ۱۱۴۶۶۰ مورخ ۱۴۰۲/۰۳/۰۹ و تداوم مشکلات این بخشنامه، خصوصا وابستگی بخشنامه به پیشرفت فیزیکی پروژه و عدم توجه به شرایط حاکم بر کارفرمایان و پیمانکاران و سیالیت متصور شده برای نیروهای مشاور آن هم مشاوره‌ای که بر مبنای قانون کار ملزم به انعقاد قرارداد با پرسنل خود است، پرداخت حقوق پرسنل در این نوع قراردادهای به دغدغه جدی مهندسان مشاور تبدیل شده است.

عدم پرداخت به موقع مطالبات مهندسان مشاور

کمبود اعتبارات، باعث شده متوسط زمان دریافت مطالبات مهندسان مشاور به حدود دو سال برسد، هر چند بسیاری از مطالبات هم به صورت اوراق خزانه پرداخت و یا تهاتر شده که حتی تمهیدات حفظ قدرت خرید پیش‌بینی شده در بخشنامه‌های جدید حق‌الزحمه نیز پاسخگوی این نحوه پرداخت مطالبات نیست. ادامه روند عدم پرداخت به موقع مطالبات مهندسان مشاور که که تقریباً تمامی شاکله آن را

صنعت برق در همه حوزه‌ها با چالش‌های متعددی دست به گریبان است که نقاط مشترک زیادی دارند. امروز سازندگان، پیمانکاران، مشاوران و تامین‌کنندگان که در بسیاری از جهات گرفتار نوعی تعارض منافع در فعالیت‌های خود هستند، فصل مشترک گسترده‌ای در مشکلات دارند که همه این بخش‌ها را به نوعی تضعیف کرده و این بنگاه‌ها را در خطر فروپاشی قرار داده است. این نگاه‌های موروته کوتاه بر مشکلات و چالش‌های شرکت‌های فعال در حوزه مهندسی مشاور دارد که البته بخش قابل توجهی از آن‌ها ریشه در کمبود منابع مالی و مشکلات جدی کسری بودجه و تحریم‌های ظالمانه و یکسویه در صنعت برق دارد.

سید محمد زک شمس

معاون حقوقی و قراردادهای شرکت مهندسی قدس نیرو

شرکت بهره برداری و تعمیراتی مینا
MAPNA Operation & Maintenance Co.

۷۹۵۱۴۰۰۰
۲۲۹۲۵۰۲۶

www.mapnaom.com
@mapnaom

نیروی انسانی تشکیل می‌دهد، باعث شده مطالبات انباشته میلیاردی از کارفرمایان خصوصا کارفرمایان دولتی برای این مشاوران ایجاد شود. سوال اینجاست که شرکتی که قادر نیست مطالبات خود را به صورت سالانه دریافت کند، چگونه می‌تواند حقوق و دستمزد پرسنل خود را به موقع و ماهیانه پرداخت کند؟ این چرخه معیوب باعث شده حتی مهندسان مشاور با قدمت چند دهه نیز در نگهداشت و حفظ نیروهای کارآمد خود عاجز شوند.

متأسفانه در سال‌های اخیر توجه کافی به مهندسان مشاور نشده است، دستگاه‌های اجرایی به علت مواجهه با مشکلات بسیار، توجه و عزم لازم جهت مرتفع نمودن دغدغه‌های مهندسان مشاور را ندارند و این امر در حالی حادث می‌شود که یکی از ارکان پیشبرد مطلوب پروژه‌ها بلاشک مهندسان مشاور هستند

عدم توجه کافی به دغدغه‌ها و مسائل مهندسان مشاور

متأسفانه در سال‌های اخیر توجه کافی به مهندسان مشاور نشده است، دستگاه‌های اجرایی به علت مواجهه با مشکلات بسیار، توجه و عزم لازم جهت مرتفع نمودن دغدغه‌های مهندسان مشاور را ندارند و این امر در حالی حادث می‌شود که یکی

از ارکان پیشبرد مطلوب پروژه‌ها بلاشک مهندسان مشاور هستند. از طرفی به رغم اینکه سازمان برنامه و بودجه همواره تأکید داشته که اولویت پرداخت سازمان‌های اجرایی به مهندسان مشاور صورت پذیرد، در عمل پرداخت به مهندسان مشاور در اولویت‌های آخر قرار گرفته است.

معضل ایجاد رقابت قیمتی بین شرکت‌های مشاور

امروز شرکت‌های مهندسی مشاور در سراسری کوه مشکلات قرار دارند؛ در این میان به رغم وجود تعرفه‌های مشخص و هزینه تمام شده ارائه خدمات، مجبور به رقابت قیمتی با یکدیگر شده‌اند؛ این عارضه که صرفاً جهت بقا و در راستای حفظ نیروی انسانی، به امید گشایش شرایط در حال وقوع است، در شرایطی است که تعرفه‌ها و حق‌الزحمه‌ها، خود جوابگوی حقوق و بالاسری‌های مهندسان مشاور نبوده و عملاً ایجاد ضرر انباشته ناشی از این شیوه زدن در ارائه پیشنهاد قیمت باعث تجمیع زبان‌های انباشته و نهایتاً ورشکستگی و فروپاشی این شرکت‌ها خواهد شد.

مهاجرت گسترده نیروهای حرفه‌ای

تورم افسار گسیخته در حوزه اقتصادی به مهندسان مشاور لطمه‌های جبران ناپذیری وارد کرده است، در این فضا، با پدیده عدم ثبات و مهاجرت نیروی کار مواجه هستیم که باعث ایجاد مشکلات جدی برای مهندسان مشاور و مهاجرت نیروهای متخصص از شرکت‌های مهندس مشاور به شرکت‌هایی که به هر دلیل توان پرداخت بالاتر و به موقع‌تر دارند و یا اساساً مهاجرت نیروی کارآمد به کشورهای دیگر شده است.

باز هم در عارضه‌یابی این پدیده رد پای حقوق پایین پرداختی به پرسنل با توجه به تعرفه‌های پایین دریافتی از کارفرما و عدم تطابق این حق‌الزحمه‌ها با تورم فزاینده مشهود است. از طرف دیگر تاخیر در پرداخت حقوق پرسنل به واسطه عدم دریافت مطالبات از کارفرمایان نیز مزید بر علت شده

پیشرو در ارائه خدمات بهره‌برداری، نگهداری و تعمیرات

شرکت بهره برداری و تعمیراتی مینا
MAPNA Operation & Maintenance Co.

ستبران ۱۳ تابستان سال ۱۴۰۲

خطر سقوط مهندسان مشاور

سید محمد زیک شمس
معاون حقوقی و قراردادهای شرکت مهندسی قدس نیرو

و نتیجتاً حفظ و نگهداشت نیروهای متخصص را که مهمترین سرمایه شرکت‌های مهندس مشاور محسوب می‌شوند، به چالشی جدی بدل کرده است.

فقدان فرهنگ کار مشارکتی

بخش دیگری از آسیب‌ها، مختص ساختار شرکت‌های مشاور بوده و به فرهنگ شرکت‌داری در کشور برمی‌گردد. خوشبختانه ماهیت کار پروژه‌ای شرکت‌های مشاور باعث شده از این فرهنگ فاصله بگیرند و امروز شرکت‌های مهندس مشاور کاملاً درک کرده‌اند که آگاهی و شناخت از سبک خدمات شرکت‌های همکار و تصمیم‌توانمندی‌ها، همیشه می‌تواند در عبور از شرایط بحران و دریافت پروژه، کارآمد باشد لیکن به دلایل مختلف این مهم به طور کامل محقق نشده است.

اخیراً شاهد پدیده نوظهوری به نام بدهکار کردن شرکت‌های مهندس مشاور در ارتباط با بیمه، آن هم بدون ارائه مستندات منشاء این بدهی از سمت سازمان تامین اجتماعی هستیم و ارقام هنگفت بدهی اعلام شده عملاً شرکت‌های مهندس مشاور را در ورطه فروپاشی قرار داده است.

عارضه تعریف پروژه‌های غیرضرور

یکی از مهمترین نقاط آزرگذاری مهندسان مشاور، در بحث مطالعات توجیه اقتصادی پروژه‌هاست؛ در حال حاضر به این موضوع کمترین بها داده شده و

بیشترین هزینه و آسیب از تعریف و اجرای پروژه‌های بدون سرانجام از همین نقطه آغاز می‌شود، به علت اینکه تعرفه‌های تعیین شده برای این دست مطالعات بسیار پایین در نظر گرفته شده است. عموماً تلاشی برای انجام مطالعات توجیه اقتصادی توسط مشاوران انجام نمی‌گیرد و کمتر مشاوران رغبت به انجام مطالعات پیدایش و توجیه اقتصادی طرح‌ها دارد.

مشکلات بیمه و مالیات

متأسفانه علیرغم مشکلات عدیده‌ای که در فوق به آن اشاره شد، اخیراً شاهد پدیده نوظهوری به نام بدهکار کردن شرکت‌های مهندس مشاور در ارتباط با بیمه، آن هم بدون ارائه مستندات منشاء این بدهی از سمت سازمان تامین اجتماعی هستیم و ارقام هنگفت بدهی اعلام شده عملاً شرکت‌های مهندس مشاور را در ورطه فروپاشی قرار داده است. از طرفی قوانین متعدد و دست و پاگیر مالیاتی و عدم تعامل این دو سازمان با مهندسان مشاور در کاهش و تقسیت بدهی با فهم فلسفه و رسالت حضور این شرکت‌ها و ماهیت آن‌ها، این شرکت‌ها را به بنگاه‌های زیان ده مبدل کرده است.

در خاتمه می‌توان گفت علیرغم امیدی که همواره در شرکت‌های مهندس مشاور به بهبود فضای کسب و کار وجود داشته و دارد، اوضاع کلی شرکت‌های مهندس مشاور اصلاً خوب نیست و این شرکت‌ها حال خوبی ندارند. امروز بیش از قبل سرعت بخشیدن به توسعه همه جانبه در کشور خصوصاً در اصلاح و به روز نگاه داشتن زیرساخت‌ها احساس می‌شود و این مهم محقق نخواهد شد مگر با حضور مشاوران بالغ و توانمند و فعال. صنعت احداث که متأسفانه بی‌توجهی به دغدغه‌های این شرکت‌ها و ادامه روند فعلی، بدون شک فروپاشی شرکت‌های مهندس مشاور را در پی خواهد داشت و نتیجه این عارضه منفی متأسفانه در آینده‌ای نزدیک استفاده از خدمات مشاوران خارجی با چندین برابر قیمت خواهد بود ■